

Mapa Kultury Romów i Romek w Polsce

— 2024 —

Nawigacja w dokumencie:

linki do stron/plików w internecie

panel nawigacyjny:

powrót do mapy Polski

powrót do mapy danego województwa

poprzednia strona

następna strona

Mapa Kultury Romów i Romek w Polsce

Kultura Romów jest jedną z polskich kultur tradycyjnych najbardziej narażonych na znikanie. W różnych zakątkach Polski kultura Romów jest różna, z uwagi na to, że mieszkają tam grupy o innej historii, o innej trasie wędrówek przed osiedleniem. Jej cechą wspólną natomiast jest to, że jest przekazywana ustnie z pokolenia na pokolenie. Przekaz ustny ulega zapomnieniu lub przekształceniu w kolejnym pokoleniu, dlatego ważny jest jego zapis, udokumentowanie zarówno tradycji, jak i współczesności.

Decydującą rolę mają w tym liderzy i liderki romskie, romska inteligencja, dla której dokumentacja faktów, historii, wydarzeń, a także obrzędów i zwyczajów jest bardzo istotna.
Temu zadaniu służy „Mapa Kultury Romów i Romek w Polsce". Jest to publikacja dokumentująca i porządkująca wiedzę o współczesnym życiu Romów i Romek w Polsce. Informacje są przedstawione według województw oraz kategorii: miejsce, wydarzenie, instytucja, muzea, sztuka, muzyka i zagłada.

spis treści

województwa:

1. dolnośląskie 6
2. kujawsko-pomorskie 11
3. lubelskie 15
4. lubuskie 19
5. łódzkie 24
6. małopolskie 28
7. mazowieckie 42
8. opolskie 52
9. podkarpackie 55
10. podlaskie 63
11. pomorskie 67
12. śląskie 70
13. świętokrzyskie 76
14. warmińsko-mazurskie 79
15. wielkopolskie 82
16. zachodniopomorskie 85

fot. Małgorzata Brus

dolnośląskie

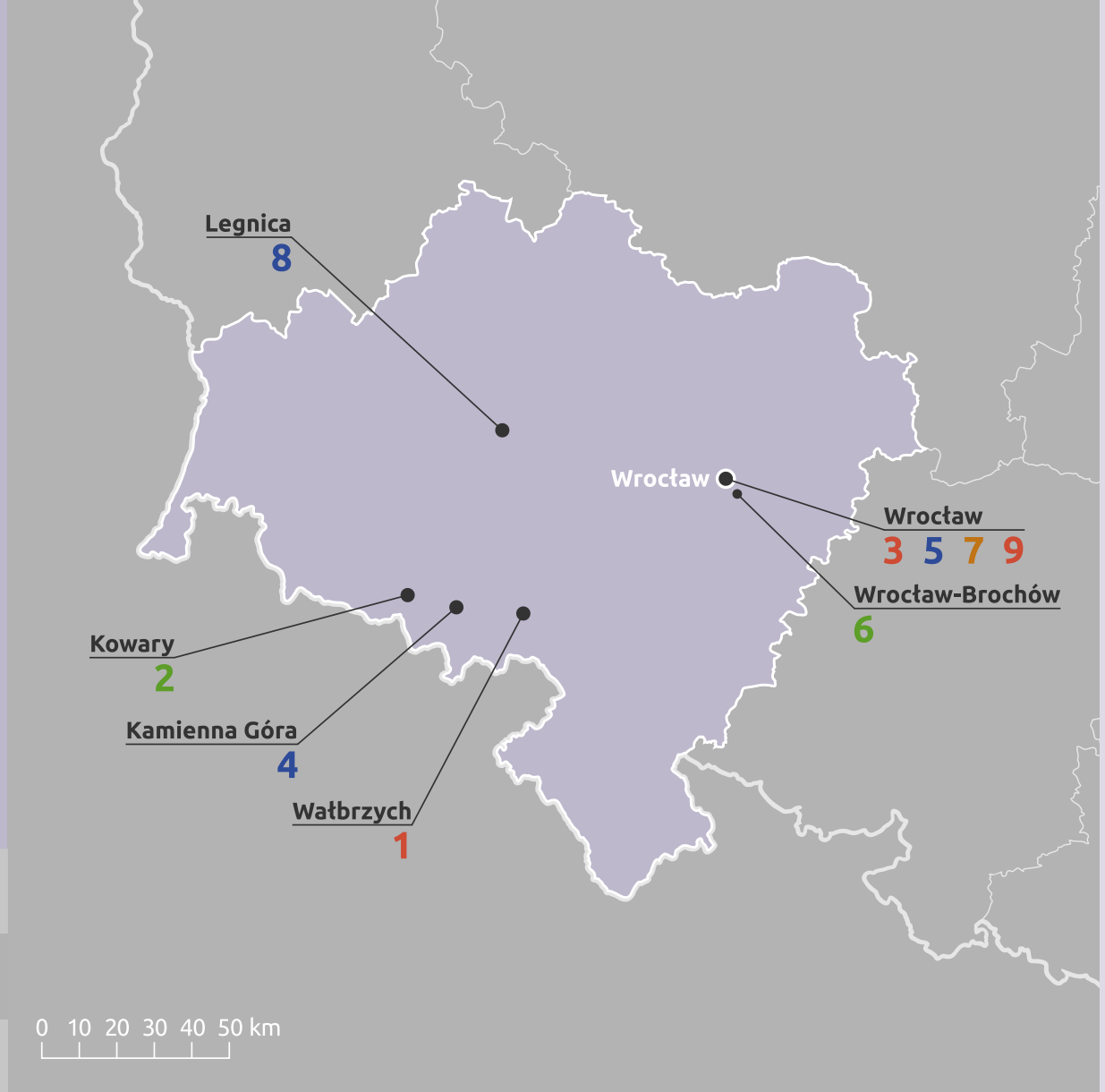

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1

Festiwal Muzyki i Kultury Romskiej „Romano Dzipen”, Piotra Wysockiego 29, 58-304 Wałbrzych (Stara Kopalnia). Festiwal odbywa się od 2019 roku i jego inicjatorem jest Angelo Ciureja, romski artysta. Podczas festiwalu można posłuchać muzyki z różnych stron świata granej na żywo.

2

GRÓB KORORO (CORORO) w Kowarach, miejsce pochówku słynnego romskiego skrzypka Stefana Kororo Dymitera. Koncertował na krakowskich ulicach, w Piwnicy pod Baranami oraz w Filharmonii Krakowskiej. Zmarł w 2002 roku, w wieku 64 lat.

3

Wędrujący Festiwal „Romani Kultura”, festiwal zainicjowany przez Agnieszkę Caban i Małgorzatę Brus i organizowany przez Fundację Dom Kultury z Warszawy prezentuje romskie tradycje i współczesne trendy w muzyce i sztuce romskiej. Co roku odbywa się w innym miejscu w kraju. W 2023 roku odbył się we Wrocławiu na podwórku przy ul. Ruskiej. II edycja w Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi, natomiast I edycja była w Art-Dworku w Kudowie-Zdroju.

4 STOWARZYSZENIE ASYSTENTÓW EDUKACJI ROMSKIEJ W POLSCE działające w Kamiennej Górze. Stowarzyszenie założone w 2008 r. przez Roberta Bladycza. Działalność organizacji jest skupiona wokół zawodu asystenta/ki edukacji romskiej i dbałości o rozwój romskiej społeczności.

5 Fundacja PROM – Fundacja założona w 2004 r. we Wrocławiu. Organizacja jest znana z kampanii społecznej „Jedni z wielu” oraz projektu „Romarising”.

6 Brochów, dzielnica Wrocławia włączona w granice miasta w 1951 r. Osiedliło się tam wielu Romów. Społeczność jest aktywna, działało tam Stowarzyszenie „Romani Bacht”, a także zespół o tej samej nazwie. We wrocławskiej społeczności Brochów określany jest jako miejsce, gdzie mieszka najwięcej romskich rodzin.

7 Muzeum Etnograficzne we Wrocławiu.
Muzeum publikuje materiały dotyczące społeczności romskiej żyjącej na tym terenie oraz promuje wydarzenia z udziałem romskich artystów.

8

Legnica – Legnicka Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Gumińskiego w Legnicy, Centrum Dokumentacji Romskiej. W 2007 roku powstało Centrum Dokumentacji Romskiej, którego celem jest gromadzenie wszelkich materiałów i dokumentów – książek, broszur, czasopism poruszających problematykę historii, tradycji i życia współczesnego Romów.

9

W dniu 17 października 2024 r. we Wrocławiu odbyło się I Wrocławskie Forum Asystentek i Asystentów Międzykulturowych oraz Romskich. Forum zgromadziło ponad 130 uczestników. Wśród uczestników znaleźli się przedstawiciele sektora edukacyjnego, dyrektorzy szkół, organizacje pozarządowe, a przede wszystkim asystenci międzykulturowi i romscy. Forum było nie tylko miejscem wymiany doświadczeń, ale również krokiem milowym w budowaniu przestrzeni, w której różnorodność kulturowa staje się siłą napędową edukacji i integracji społecznej.

kujawsko-pomorskie

fot. ze zbiorów Muzeum Kultury Romów w Warszawie

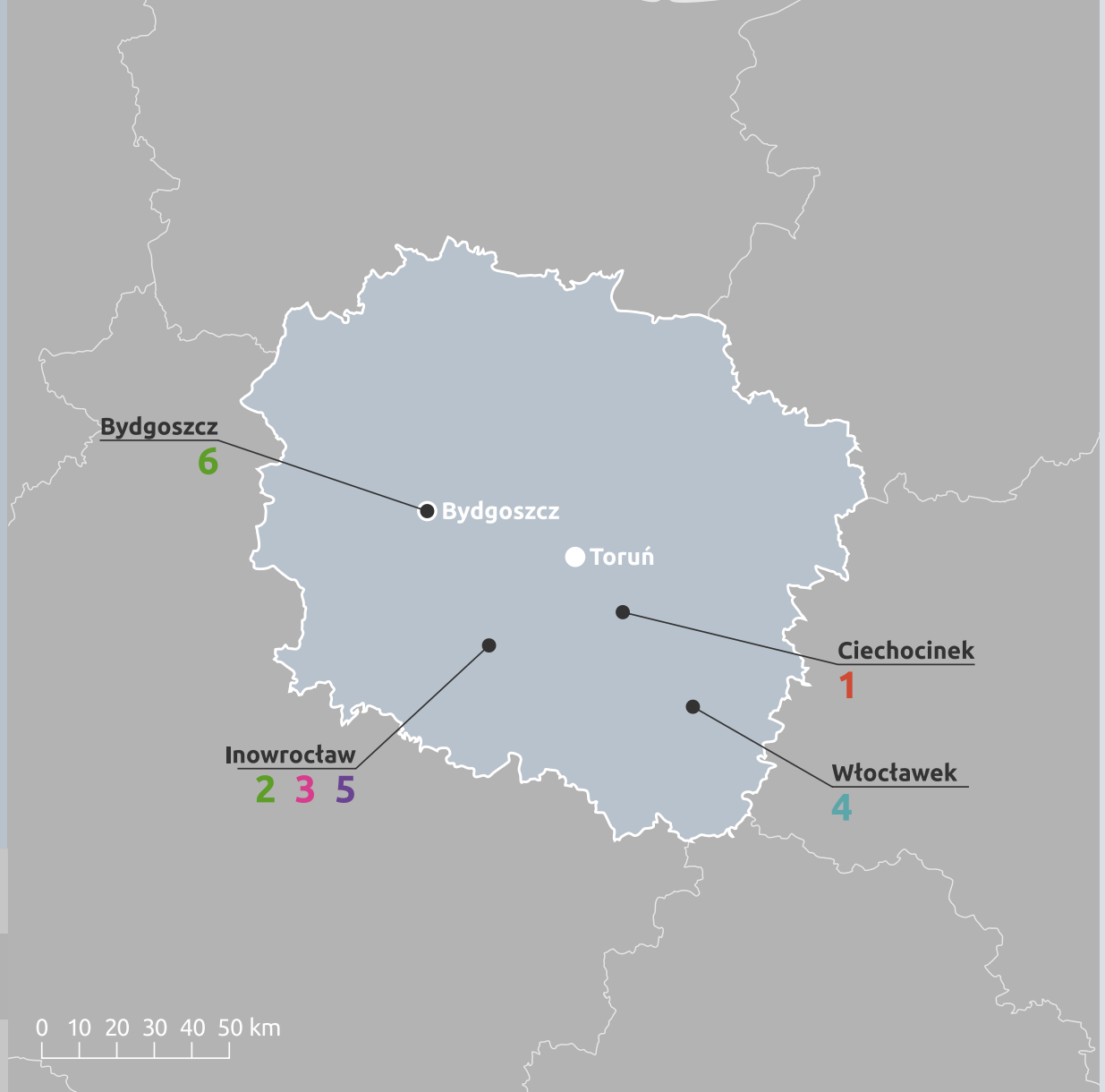

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1

Międzynarodowy Festiwal Piosenki i Kultury Romów w Ciechocinku jeden z najstarszych i najpopularniejszych festiwali romskich w Polsce. Organizowany przez znanego romskiego wykonawcę, twórcę tekstów i animatora kultury romskiej, Don Wasyla.

2

Ulica Papuszy w Inowrocławiu. Uhonorowanie wybitnej romskiej poetki, która zmarła w tym mieście 8 lutego 1987 roku.

3

Mural poświęcony Papuszy, romskiej poetce piszącej w języku romskim. Mural odsłonięto w Muzeum im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu w dniu 5 listopada 2023 roku, czyli w Międzynarodowy Dzień Języka Romskiego.

4

Włocławek. Zespół Pieśni i Tańca ROMA – zespół kontynuuje tradycje słynnego Cygańskiego Zespołu Pieśni i Tańca „Roma”, o międzynarodowej sławie. Obecnie zespół prowadzi Cezary Majewski.

5 Inowrocław – były obóz przejściowy na błoniu za koszarami działał w okresie od 15.09. 1940 do 19.01.1945 roku. Więziono m.in. Żydów i Romów, zatrudnionych w warsztatach i przy wyładunku wagonów. Po likwidacji obozu więźniów wywieziono, część zwolniono.

6 Czytelnia multimedialna im. Papuszy w Szkole Podstawowej nr 10 im. J. Kochanowskiego w Bydgoszczy. Płaskorzeźba Papuszy wykonana została przez Kallai Andrasa, romskiego rzeźbiarza z Węgier. Znajduje się w czytelni szkoły.

Fot. ze zbiorów Muzeum Kultury Romów w Warszawie

lubelskie

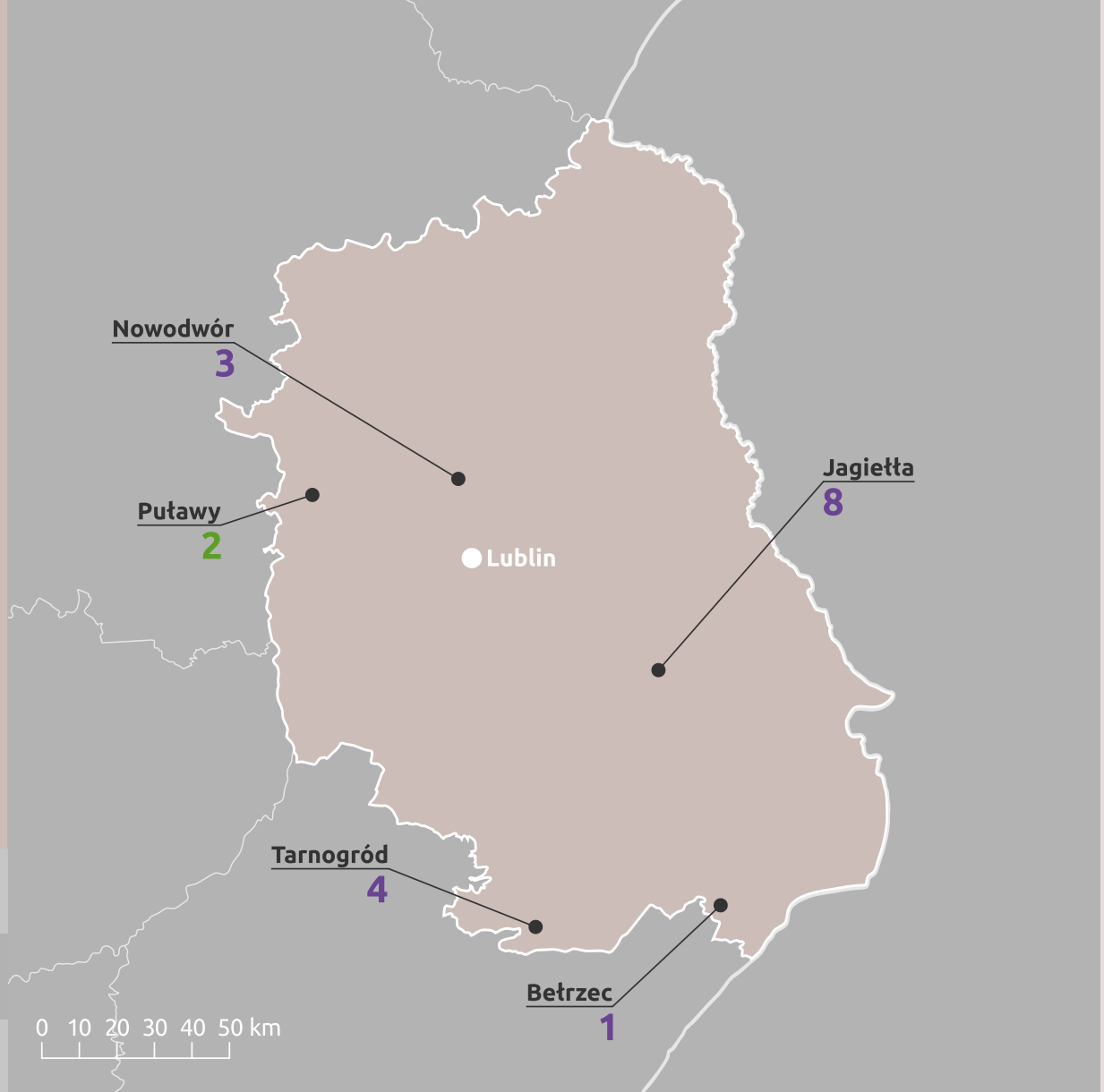

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1

Bełżec – pomnik upamiętniający zagładę Romów i Sinti na terenie byłego parku podworskiego „Lipki”, przy ul. Lipowej. Co roku w dniu 26 października w godzinach porannych odbywają się tam uroczystości upamiętniające eksterminację Romów i Sinti w obozie pracy i zagłady w Bełżcu.

2

Ulica Romów w Puławach. Nazwa ulicy wzięła się od dużej liczby mieszkańców pochodzenia romskiego, którzy żyją na tej ulicy od dekad i tworzą różnorodność kulturową miasta. Mieszkańcy i mieszkanki miasta to głównie Romowie i Romki z grupy Polska Roma.

3

Pomnik Romów pomordowanych pod Nowodworem. Pomnik upamiętniający zamordowanych przez nazistów 16 osób z taboru (mężczyzn, kobiet i dzieci).

4

Tarnogród. Latem 2020 r. w wyniku prowadzonych prac budowlanych w mieście Tarnogród, w powiecie biłgorajskim, w województwie lubelskim, doszło do odkopania szczątek ciał ludzkich. W wyniku prowadzonego śledztwa i zeznań świadków odwołujących się do relacji osób już nieżyjących ustalono, że byli to Romowie zabici z broni palnej na przełomie wiosny i lata 1942 r.: 8 mężczyzn, 3 kobiety, 3 prawdopodobnie kobiety, 8 dzieci oraz 2 płody. Śledztwem zajął się pion śledczy oddziału IPN w Lublinie. Na prośbę prokuratora IPN Daniela Kwiatkowskiego organizacji pogrzebu podjął się prezes Związku Romów Polskich Roman Chojnacki. Miejsce pochówku Prostyń - w 2022 r. ekshumowane ciała zamordowanych Romów pochowano na cmentarzu parafialnym przy Parafii Rzymskokatolickiej Trójcy Przenajświętszej w miejscowości Prostyń w Gminie Małkinia Górna w województwie mazowieckim. Upamiętnienie 19 maja 2023 r. poświęcenie pomnika grobowego.

Fot. ze zbiorów Muzeum Kultury Romów w Warszawie

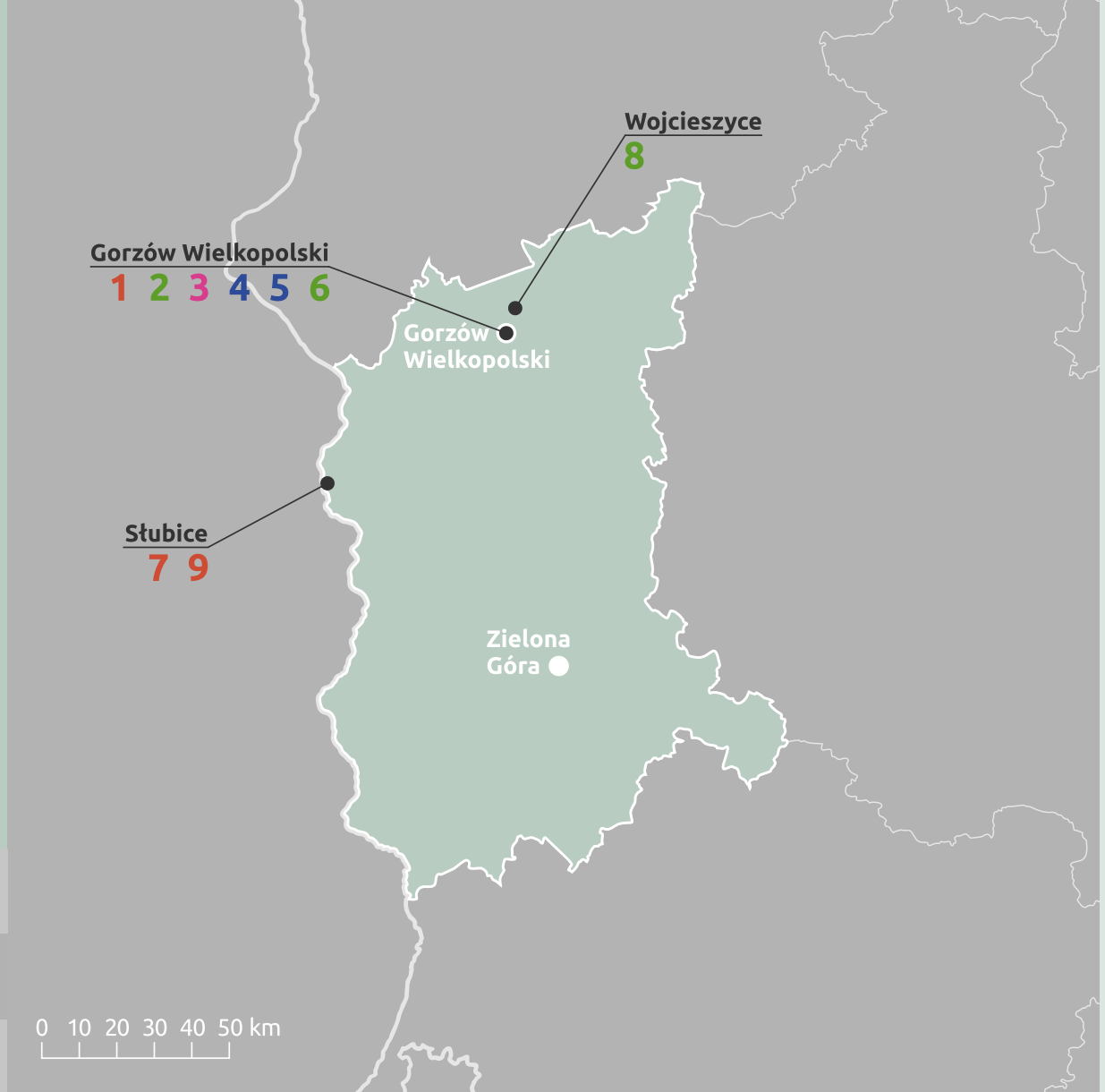

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1

Międzynarodowe Spotkania Zespołów Cygańskich „Romane Dyvesa" w Gorzowie Wielkopolskim, amfiteatr Miejskiego Centrum Kultury, ul. Drzymały 30, Park Siemiradzkiego. Jedno z najstarszych i najważniejszych wydarzeń kulturalnych o tematyce romskiej w Polsce, którego twórcą i organizatorem jest wybitny romski artysta, Edward Dębicki.

2

Gorzów Wielkopolski – pomnik Papuszy w parku Wiosny Ludów, przy Gmachu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, im. Z. Herberta. Pomnik wybitnej romskiej poetki, która przez kilkadziesiąt lat była związana z tym miastem.

3

Gorzów Wielkopolski – mural Nonci przy Szkole Podstawowej nr 1, ul. Dąbrowskiego 23. Upamiętnienie gorzowskiej Romki, która podczas drugiej wojny światowej uratowała kilkudziesiąt dzieci, głównie sierot.

4 Gorzów Wielkopolski – Sekcja Cyganologiczna – Instytut Papuszy w obrębie Działu Zbiorów Regionalnych – Euroregionalnego Ośrodka Badań Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej, wojewódzka i Miejska Bilioteka Publiczna, im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim, ul. Sikorskiego 107, 66-400 Gorzów Wielkopolski.

5 Gorzów Wielkopolski – Cygański Teatr Muzyczny Terno, WŁADYSŁAWA ŁOKIETKA 28 LOK. 4A, 66-400 Gorzów Wielkopolski. Jeden z najstarszych zespołów muzycznych, który wykonuje autentyczny folklor romski.

6 Ulica Papuszy w Gorzowie Wielkopolskim.

7 Gypsy Music Festival. Festiwal romskiej muzyki filmowej, którego pierwsza edycja odbyła się w 2023 roku w Słubickim Miejskim Ośrodku Kultury. Twórcami wydarzenia są Sinto Valentin, Izabela Jaśkowiak, Fundacja Sinti Art, RSO Harangos oraz Słubicki Miejski Ośrodek Kultury.

8

Skwer Karola Parno Gierlińskiego, Wojcieszyce, gmina Kłodawa. Skwer imienia wybitnego romskiego poety, pisarza, rzeźbiarza, działacza społecznego i tłumacza.

9

Gypsy Music Festival. Festiwal romskiej muzyki filmowej zorganizowany przez Fundację Sinti Art. Artysta Sinto Valentin i RSO Harangos – Izabela Jaśkowiak zostali laureatami Międzynarodowego Konkursu „Muzyczne Orły” w kategorii IX Wydarzenie Muzyczne w roku 2023.

łódzkie

fot. Andrzej Grzymała-Kazłowski

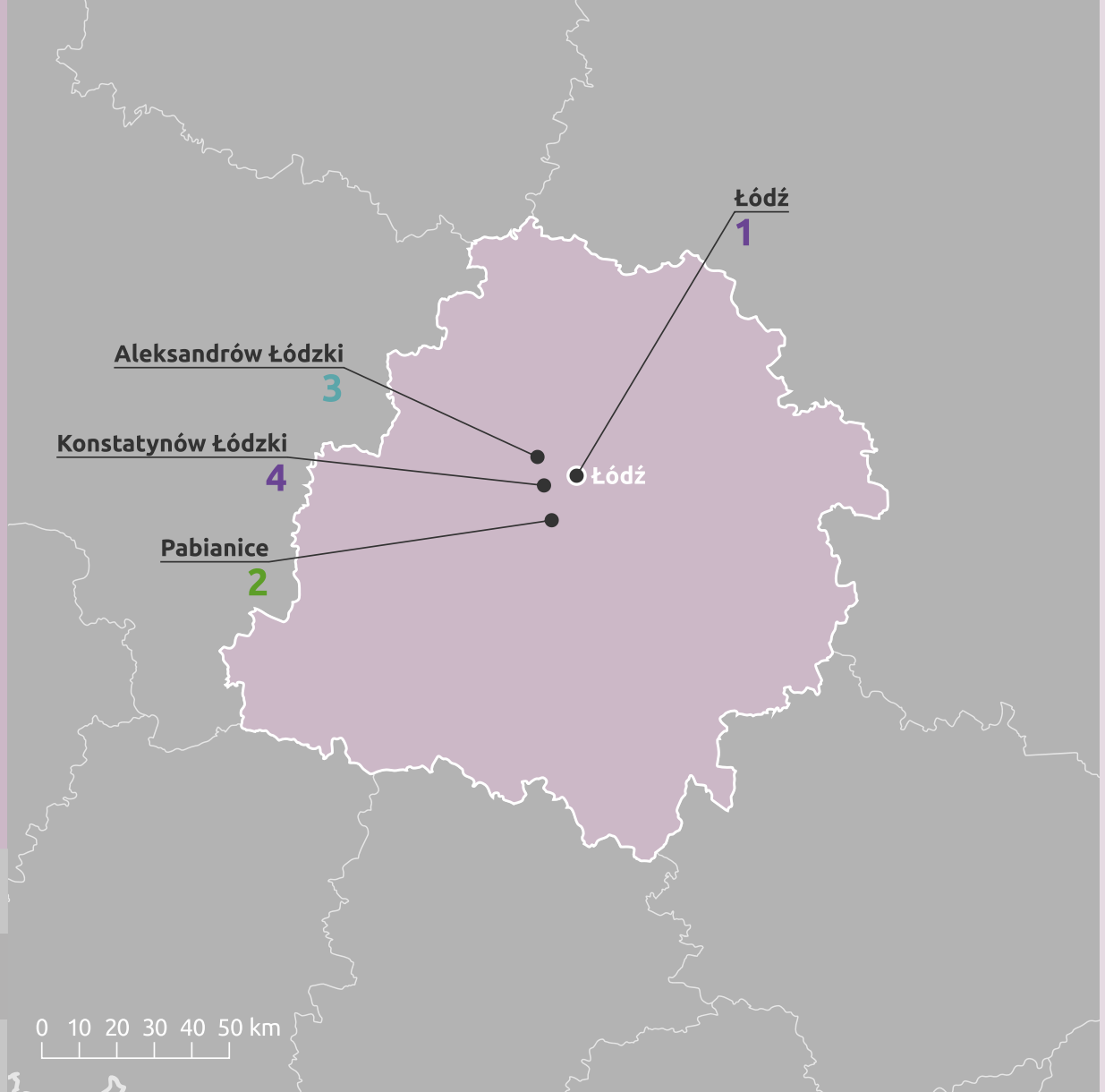

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1 Łódź – Pomnik Zagłady Romów na dawnym terenie Zigeunerlager (teren Litzmannstadt Getto) upamiętniający „Obóz cygański”/ Zigeunerlager w getcie łódzkim, tablica pamiątkowa, ul. Wojska polskiego 84, Łódź.

2 Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów w Polsce – stowarzyszenie wspierające społeczność romską od 1997 r.

3 Zespół „Perła i Bracia” – liderką zespołu jest Krystyna Perła Markowska.

4

Konstantynów Łódzki - Pomnik upamiętniający miejsce spoczynku 60 osób pochodzenia romskiego (kobiet mężczyzn i dzieci) członków Taboru obozującego w lesie koło wsi Gertrudów, zamordowanych przez Niemców latem 1944 r. w Konstantynowie Łódzkim. Inicjatorami powstania pomnika było Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów w Polsce - Krystyna Markowska oraz Burmistrz Konstantynowa Robert Jakubowski. Pomnik i położona na nim płyta czci ofiary masowych egzekucji dokonanych przez hitlerowców w Lesie Kosowskim w latach 1939 - 1944. Rozstrzeliwano tutaj radomian, Romów, Żydów i jeńców radzieckich.

małopolskie

Fot. Ada Szulc

małopolskie

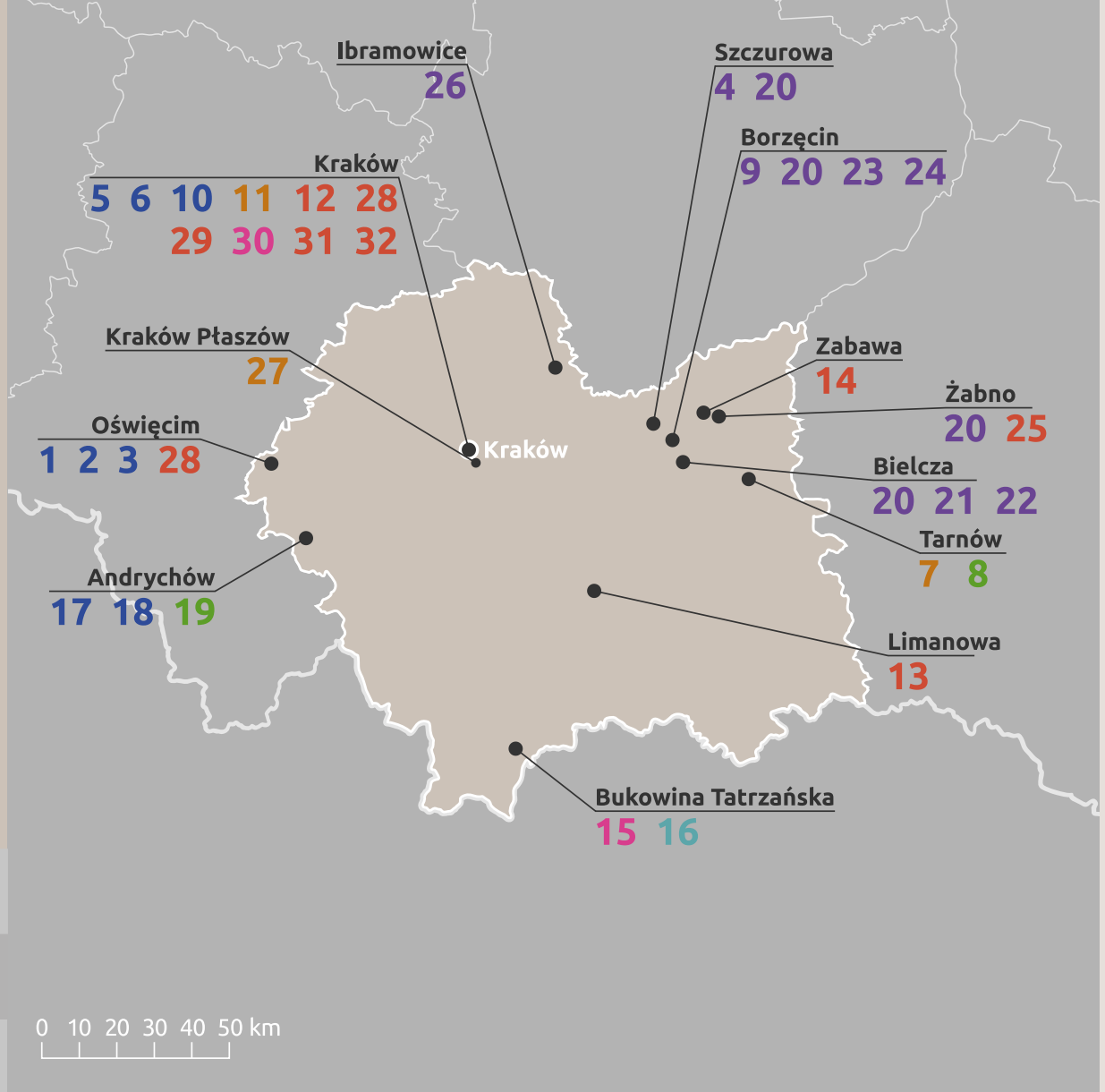

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1

Miejsce Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau, Wystawa romska w Bloku numer XIII w Oświęcimiu. 2 sierpnia 1944 roku naziści przystąpili do likwidacji obozu „Zigeunerlager” w Auschwitz Birkenau. Blok XIII przedstawia historię zagłady Romów i Sinti podczas II wojny światowej, plansze z imionami i nazwiskami ofiar, zdjęcie więźniów i więźniarek, miejsca skąd pochodziły ofiary, zdjęcia byłego obozu i inne.

2

Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau, Auschwitz II E, pole 28 – Pomnik Romów i Sinti. Pomnik został ufundowany przez Romaniego Rose w 1973 roku, wybitnego działacza z grupy Sinti.

3 Stowarzyszenie Romów w Polsce z siedzibą w Oświęcimiu. Organizacja powstała w 1992 roku. Prowadzi działalności edukacyjną i kulturalną, a także interwencyjną. Stowarzyszenie było odpowiedzialne za przygotowanie pierwszych uroczystości upamiętniających ofiary Romów i Sinti podczas II wojny światowej. Wydawca czasopisma „Dialog-Pheniben". W siedzibie organizacji można obejrzeć wystawę: „Romowie. Historia i Kultura".

4 Tablica z nazwiskami 94 Romów i Romek zamordowanych przez nazistów w Szczurowej w dniu 3 lipca 1943 roku. Cmentarz Parafialny w Szczurowej.

5 Romskie Stowarzyszenie Oświatowe Harangos – organizacja, która prowadzi głównie działalność edukacyjną, kulturalna i humanitarną. Po eskalacji wojny w Ukrainie zaangażowała się w pomoc uchodźcom romskim pochodzenia romskiego.

6 Integracyjne Stowarzyszenie Sawore, które działa w Krakowie na rzecz integracji i edukacji społeczności lokalnej w szczególności Romów i Romek.

7 Ekspozycja stała – „Romowie. Historia i kultura” w Muzeum Etnograficznym w Tarnowie, oddziale Muzeum Okręgowym w Tarnowie, ul. Krakowska 10, Tarnów. Jedna z pierwszych na świecie ekspozycji ze zbiorami, eksponatami o tematyce romologicznej. Na szczególną uwagę zasługują autentyczne wozy romskie, które można zobaczyć na dziedzińcu muzeum.

8 Zakątek im. Bibi Sary (Cioci Sary, wł. Sary Andrasz) przy ulicy Krętej w Tarnowie. Nestorka tarnowskich Romów, związana z miastem przez dziesięciolecia. Zmarła w 2019 roku.

9 Borzęcin Dolny – pomnik i miejsce pamięci o 29 Romach i Romkach zastrzelonych wraz z dziećmi przez nazistów w 1942 roku. Pierwszy pomnik zaprojektowała romska artystka Małgorzata Mirga-Tas. Niestety w 2016 roku został zdewastowany. Ponownie odbudowany według projektu węgierskiego artysty Andrasa Kallai.

10 Towarzystwo Krzewienia Kultury i Tradycji Romskiej ,,KAŁE JAKHA", Organizator Międzynarodowych Dni Kultury Romskiej w Krakowie, a także innych wydarzeń skierowanych do społeczności romskiej.

11 Kolekcja Pawła Lechowskiego – internetowa kolekcja materiałów Pawła Lechowskiego – członka RSO„Harangos", etnografa i kolekcjonera, badacza romskiej kultury (Kraków).

12 Międzynarodowe Dni Kultury Romskiej w Krakowie (Nowa Huta).

13 Pielgrzymka Romów do Sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej w Limanowej, która po ponad 30-letniej historii od 2021 r. odbywa się w miejscowości Zabawa.

14 Ogólnopolska Pielgrzymka Romów do sanktuarium bł. Karoliny Kózkówny w Zabawie.

15 Gmina Bukowina Tatrzańska, Fundacja „Jaw Dikh” . Fundacja wspierająca działania twórcze, edukacyjne i naukowe założona w 2015 roku przez artystkę romską Małgorzatę Mirgę-Tas oraz naukowczynię Elżbietę Mirgę.

16 Gmina Bukowina Tatrzańska, Zespół Teresa Mirga i Kałe Bała. Zespół założony przez Teresę Mirgę, autorkę tekstów, pieśniarkę oraz poetkę.

17 Małopolsko-Śląskie Stowarzyszenie Romów, zarząd z siedzibą w Andrychowie – założycielem stowarzyszenia jest Józef Orłowski.

18 Stowarzyszenie Jamaro. Założycielami stowarzyszenia jest małżeństwo: Gerard i Sylwia Linder. Gerard jest znanym, utytułowanym zawodnikiem MMA i mistrza świata w kickboxingu oraz aktywnym działaczem społecznym na rzecz mniejszości romskiej.

19 Uczniowski Klub Sportowy ”Black Dragon” – klub założony w 2003 r. przez Gerarda Lindera – mistrza świata kickboxingu.

20

Małopolski Szlak Martyrologii Romskiej – w 2010 r. Adam Bartosz wydał przewodnik, Małopolski Szlak Martyrologii Romów (II wyd. w 2015 r.), w którym opisał szczegółowo dzieje Zagłady Romów w Małopolsce i miejsca pamięci na terenie województwa małopolskiego. Szlak prowadzi przez miejsca pamięci Bielcza, Borzęcin, Żabno i Szczurowa.

21

Bielcza przysiółek Biedacz – na terenie prywatnym obok istniejącej kamiennej kapliczki z figurą Matki Boskiej przez kilka lat wkopany był brzozowy krzyż, upamiętniający miejsce egzekucji 28 Romów. Byli to głównie Romowie z grupy Kelderaszy z rodu Kwieków. Z tych Kelderaszy pochodziła rodzina Kwieków, z której wywodzili się przedwojenni romscy „królowie”. Miejscem tym opiekowała się pani Kołodziejowa. Zwłoki zostały ekshumowane w latach 50 i pochowane zostały na miejscowym cmentarzu.

22

Cmentarz Parafilany w Bielczy – mogiła zbiorowa ekshumowanych zwłok Romów poddanych egzekucji w 1942 r. w Bielczy przysiółek Biedacz. Więcej na ten temat w podanym linku https://muzeum.tarnow.pl/na-bister/Bielcza/

23

Borzęcin – w 1942 r. w lesie na drodze do Borzęcina hitlerowcy rozstrzelali 29 Romów. Wśród zamordowanych było 3 mężczyzn, 5 kobiet i 21 dzieci. Podczas XII Międzynarodowego Taboru Pamięci Romów odbyła się uroczystość odsłonięcia pomnika upamiętniającego martyrologię Romów. Pomnik projektowała romska artystka, absolwentka krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, Małgorzata Mirga-Tas. 22 kwietnia 2016 r. pomnik został zdewastowany przez wandali. Odnowiono go w lipcu 2016 r., a uroczystość odsłonięcia odnowionego pomnika odbyła się 1 sierpnia 2016 r., w przeddzień Międzynarodowego Dnia Pamięci o Zagładzie Romów

24

Cmentarz Parafialny Borzecin Dolny – romskie ofiary masakry, której dokonano w lesie na drodze do Borzęcina zostały ekshumowane w 1959 r. i złożone w zbiorowej mogile na cmentarzu w Borzęcinie Dolnym.

W roku 2017 dokonano wtórnej ekshumacji szczątków pomordowanych Romów. Przeniesiono je na bardziej eksponowane miejsce na cmentarzu, a nad miejscem ich pochówku ustawiono kamienny pomnik autorstwa romskiego artysty z Węgier Andrasa Kallay'a.

25

Żabno – 8 lipca 1943 r. hitlerowcy dokonali egzekucji 49 osób pochodzenia romskiego, nakazując miejscowej ludności pogrzebać ich w zbiorowej mogile na krańcu cmentarza. Prawdopodobnie w tej samej mogile pochowano kolejne ofiary, przypuszczalnie było to 12 osób, Romów węgierskich, zamordowanych w grudniu tego samego roku w Biskupicach Radłowskich.

26

Imbramowice – według danych Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, w mogile pochowano 50 osób: grupę 43 Romów rozstrzelanych w Imbramowicach 2 lutego 1943 r. oraz 7 ujętych w Wolbromiu 3 lutego 1943 r.. Ekshumacja odbyła się w 1954 r. Szczątki zabitych przeniesiono z miejsca egzekucji i pochowano na cmentarzu. Na nowszym cmentarzu (pomiędzy klasztorem a kościołem, a obok izby muzealnej/regionalnej) znajduje się nie oznakowana mogiła Romów.

27

KL Plaszów w Krakowie – niemiecki nazistowski obóz pracy i obóz koncentracyjny (1942-1945), wśród więźniów obozu byli Romowie, między innymi śp. Krystyna Gil i Andrzej Mirga.

28

DIKH HE NA BISTER! - Międzynarodowa Młodzieżowa Inicjatywa Pamięci – DIKH HE NA BISTER (Patrz i nigdy nie zapomnij w jęz. romskim) – Inicjatywa Pamięci o Zagładzie Romów, od 2010 r. do Krakowa i Oświęcimia przyjeżdżają co roku na tydzień setki młodych Romów i nie-Romów z całej Europy w związku z obchodami 2 sierpnia, czyli Europejskiego Dnia Pamięci o Holokauście Romów. Ich celem jest refleksja, kultywowanie pamięci oraz edukacja o ludobójstwie Romów.

29

W dniach 31 lipca – 1 sierpnia 2024 r. w Krakowie z okazji 80 rocznicy Zagłady Romów i Sinti w audytorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego odbyła się międzynarodowa konferencja “Moje świadectwo jest dla młodych ludzi”, jak i wystawa Emanuela Baricana przedstawiająca portrety romskich osób ocalałych z Zagłady i aktywistów. W Filharmonii Krakowskiej odbył się koncert poświęcony pamięci zamordowanych Romów i Sinti pt. “O Lungo Drom” skomponowany przez Ralfa Yusufa Gawlicka.

30

Wystawa „Wędrujące obrazy. Małgorzata Mirga-Tas” miała miejsce 2.12.2022–19.3.2023 r. w Galerii Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie. Wystawa pokazała szeroki wybór prac artystki, w tym uznany cykl „Wyjście z Egiptu” i „Herstorie”, a także nowe dzieła, które skupione są między innymi wokół historii nowohuckich Romów i romskiej pamięci.

Wystawie towarzyszył album „Wędrujące obrazy. Małgorzata Mirga-Tas”, jak i cykl spotkań w ramach, których przybliżono odbiorcom kulturę Romów.

31

W dniu 18.10.2024 r. Integracyjne Stowarzyszenie Sawore obchodziło Jubileusz 30-lecia swojej działalności.

32

W dniu 08.11.2024 r. w Teatrze Ludowym w Krakowie została zorganizowana przez RSO Harangos Gala Jubileuszowa z okazji XX lecia działalności tej organizacji. Na Galii zostały wręczone nagrody Sownakuni kiereka (złote koło). Gali towarzyszył koncert oraz wystawa fotograficzna.

Fot. Andrzej Grzymała-Kazłowski

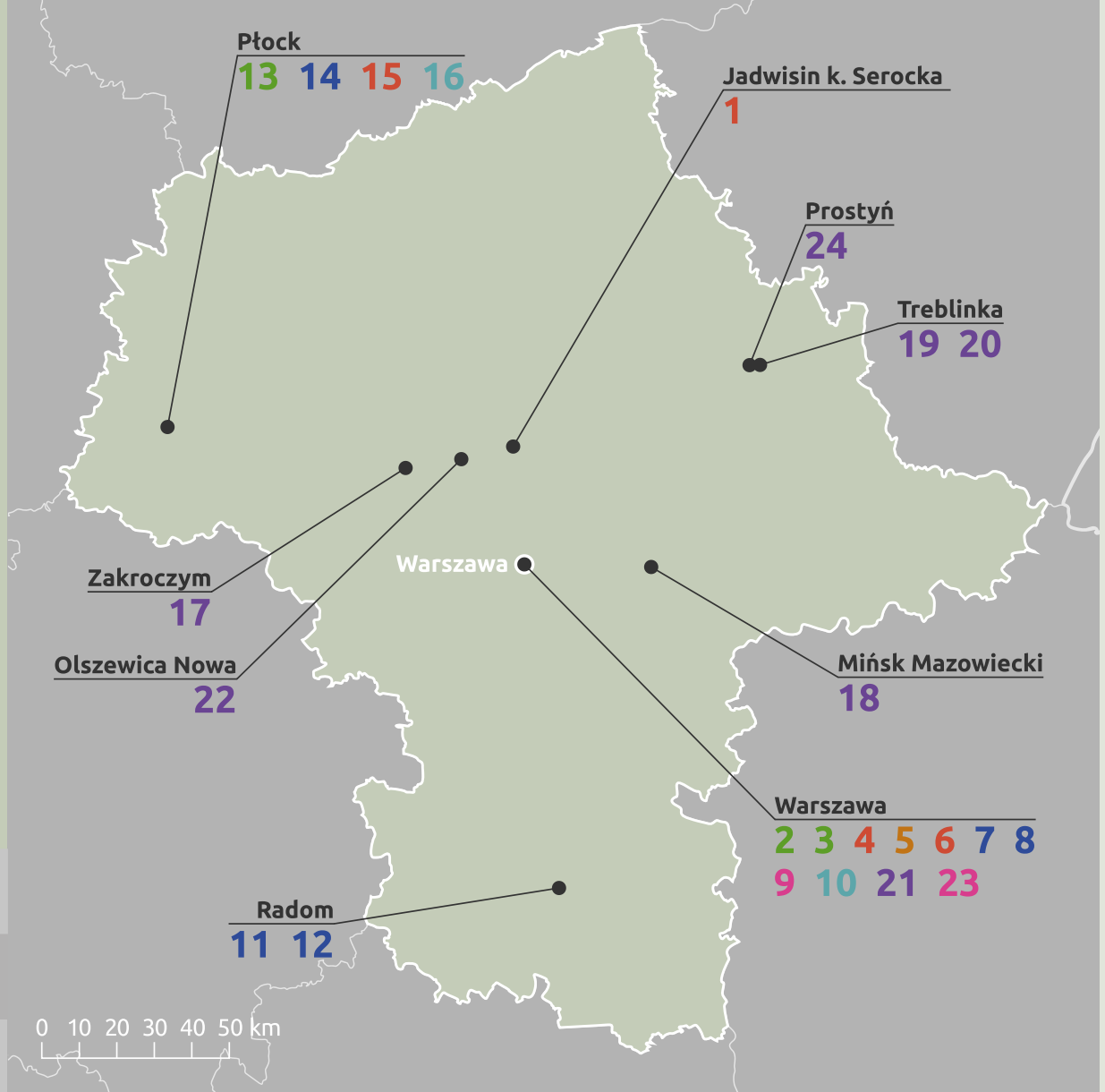

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1

Jadwisin k. Serocka – w tej miejscowości w 1990 roku odbył się IV Międzynarodowy Kongres Związku Romów, podczas, którego ustanowiono „Międzynarodowy Dzień Romów”. Wyznaczono go na 8 kwietnia na pamiątkę I Kongresu Romów w Orpington pod Londynem, który odbył się tego dnia w 1971 roku.

2

Romowie w Warszawie – artykuł Agnieszki Caban.

3

Romowie w Warszawie – przewodnik edukacyjny.

4

Miejski Stadion Klubu Sportowego Legia im. Marszałka J. Piłsudskiego, Łazienkowska 3, 00-449 Warszawa. W przeszłości również stadion Wojska Polskiego, na którym w 1937 r. odbyły się wybory i koronacja króla romskiego Janusza Kwieka.

5

Muzeum Kultury Romów w Warszawie
Warszawskie muzeum kultury Romów, w którym zostały zdigitalizowane elementy prywatnej kolekcji Andrzeja Grzymała-Kazłowskiego. Zbiór artefaktów powstawał od lat 90. XX wieku.

6

Mural „Zalikierdo drom” / ”Przerwana Droga”,
ul. Męcińska 42, Warszawa. Mural został przygotowany w 2014 roku przez artystę romskiego Krzysztofa Gila przy wsparciu krakowskiego artysty Artura Wabika. Mural został poświęcony upamiętnieniu pomordowanych Romów i Romek podczas II wojny światowej.

7

Fundacja Dom Kultury – organizacja powstała w 2007 roku, prowadzi działania włączania społecznego przez kulturę i edukację. Fundacja jest wydawcą „E- DROM Portalu Kultury Romów”, www.e-drom.pl oraz realizatorem wielu innych projektów edukacyjno-kulturalnych o tematyce romskiej.

8

Fundacja „Dom na Pograniczu”
Organizacja działająca w Warszawie, zajmująca się szerzeniem dialogu międzykulturowego. Jej fundatorką jest wieloletnia działaczka na rzecz społeczności i animatorka kultury romskiej, Agnieszka Caban.

9 Galeria romska Dariusza Paczkowskiego na terenie szkoły przy ul. Raszyńskiej 2. Przy szkole można obejrzeć 4 murale przedstawiające: Alfredę Markowską, Papuszę, Karola Gierlińskiego i Stanisława Dymitera.

10 Zespół „Rat Romano” w Warszawie.

11 Centralna Rada Romów Centrum Doradztwa dla Romów w Polsce. Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów. Jedno z najstarszych stowarzyszeń romskich w Polsce. Wydawca pierwszego w polsce czasopisma romskiego „Rrom-po-drom”. Ul. Trojańska 6/16, Radom.

12

Radomskie Stowarzyszenie Romów „Romano Waśt”
Ul. Twarda 13, Radom
Organizacja powstała w 2004 roku i przez większość swojej działalności wspierała społeczność romską w Radomiu i na Mazowszu realizując projekty aktywizujące społecznie i zawodowo, a także prowadziła działalność kulturalną tj., organizowała festiwale kultury i muzyki romskiej, a w latach 2010-2015 stowarzyszenie wydawało czasopismo „Kwartalnik Romski”.

13

Społeczność romska w Płocku.

14

Stowarzyszenie Mniejszości Romskiej w Płocku „Romani Bluma”.

15 Międzynarodowy Festiwal Romów – Romani Rat „Cygańska Noc”. Festiwal doczekał się już 18 edycji.

16 Zespół „ROMEN” oraz zespół Krystiano & Romen.

17 Gmina Zakroczym/Duchowizna
Mogiła Romów w lesie miejskim Duchowizna/Zakroczym. W 1944 r. w lesie naziści zamordowali 104 osoby pochodzenia romskiego.

18 Nowodwór Ułęż - W czasie okupacji na terenie lotniska koło miejscowości Nowodwór Niemcy rozstrzelali grupę Romów liczącą ponad 40 osób. Wedle różnych relacji była to grupa rodzinna muzyków z pobliskiego getta w Mińsku Mazowieckim.

19 Karny Obóz Pracy Treblinka I i Obóz Zagłady Treblinka II – tu zginęło ok. 2-3 tysięcy osób pochodzenia romskiego. Z powodu braku dokumentacji obozowej, jedynymi dowodami stają się relacje świadków zbrodni.

20 30 lipca 2014 r. na terenie byłego KL Auschwitz- Birkenau z inicjatywy Związku Romów Polskich na terenie Miejsca Straceń nastąpiło uroczyste odsłonięcie pomnika upamiętniającego Romów i Sinti zamordowanych w Treblince.

21 Warszawa Ogród Sprawiedliwy - symboliczne kamienie dedykowane trzem nowym Sprawiedliwym, wśród nich jest Romni śp. Alfreda Markowska Bibi Noncia (1926-2021).

22

W Olszewnicy Nowej w gminie Wieliszew znajduje się miejsce pochówku 120 osób zamordowanych przez żandarmerię niemiecką 15 sierpnia 1942 r. Ofiarami mordu byli Żydzi i Romowie, mężczyźni, kobiety i dzieci. Ofiary zostały przywiezione na miejsce kaźni z Fortu III w Pomiechówku i rozstrzelane. Miejsce grobu zostało oznaczone drewnianymi macewami z symbolami romskimi i żydowskimi.

23

Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki Warszawa. 29.04 – 23.07.2023 r. odbyła się wystawa „Przeczarowując świat” Małgorzaty Mirgi-Tas. Rok wcześniej Małgorzata Mirga -Tas wzięła udział w Biennale w Wenecji. Po raz pierwszy w ponad 120-letniej historii weneckiego Biennale pawilon narodowy był reprezentowany był przez romską artystkę.

24

Tarnogród. Latem 2020 r. w wyniku prowadzonych prac budowlanych w mieście Tarnogród, w powiecie biłgorajskim, w województwie lubelskim, doszło do odkopania szczątek ciał ludzkich. W wyniku prowadzonego śledztwa i zeznań świadków odwołujących się do relacji osób już nieżyjących ustalono, że byli to Romowie zabici z broni palnej na przełomie wiosny i lata 1942 r.: 8 mężczyzn, 3 kobiety, 3 prawdopodobnie kobiety, 8 dzieci oraz 2 płody. Śledztwem zajął się pion śledczy oddziału IPN w Lublinie. Na prośbę prokuratora IPN Daniela Kwiatkowskiego organizacji pogrzebu podjął się prezes Związku Romów Polskich Roman Chojnacki. Miejsce pochówku Prostyń - w 2022 r. ekshumowane ciała zamordowanych Romów pochowano na cmentarzu parafialnym przy Parafii Rzymskokatolickiej Trójcy Przenajświętszej w miejscowości Prostyń w Gminie Małkinia Górna w województwie mazowieckim. Upamiętnienie 19 maja 2023 r. poświęcenie pomnika grobowego.

opolskie

fot. ze zbiorów Muzeum Kultury Romów w Warszawie

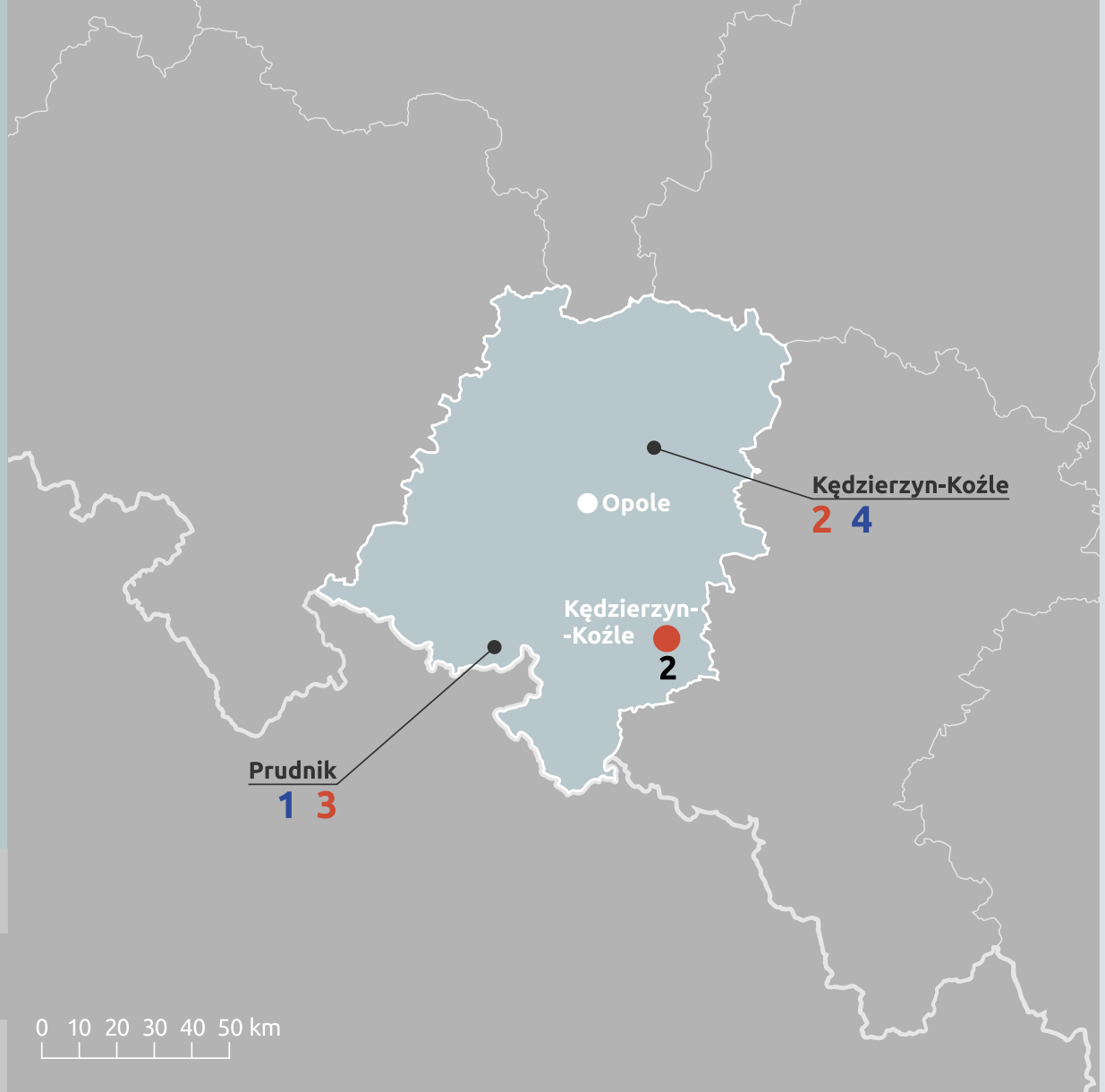

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1 Stowarzyszenie Kultury i Edukacji Romów w Prudniku prowadzone przez Lucynę Mirgę, animatorkę kultury i edukatorkę.

2 Festiwal Kultury Romskiej w Kędzierzynie-Koźlu.

3 Dni Kultury i Tradycji Romskiej w Prudniku.

4 Kędzierzyn - Koźle - Na cmentarzu komunalnym w Koźlu przy ul. Cmentarnej z inicjatywy Jana Korzeniowskiego, prezesa Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Romów w Rzeczpospolitej, zaczęto w roku 2000 budować „Mauzoleum Romów" – pomnik pamięci Romów pomordowanych przez Niemców.

podkarpackie

fot. ze zbiorów Muzeum Kultury Romów w Warszawie

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1

Dzień Kultury Romskiej w Jaśle organizowane przez Stowarzyszenie Bahtałe Roma.

2

Komańcza, w kotlinie potoku Piwnego – w sierpniu 1943 r. funkcjonariusze gestapo rozstrzelali 26 lub 28 osób narodowości romskiej schwytanych i aresztowanych w lesie koło wioski Osławica. Wśród ofiar, których nazwiska nie ustalono, byli starcy, kobiety i dzieci. Wszystkich pochowano w zbiorowej mogile na miejscu egzekucji. Inicjatorem upamiętnienie miejsca egzekucji był miejscowy Rom kowal Teodor (Karol) Sywak, który wykonał ogrodzenie. Grobem opiekuje się pani Hukowa. W 2023 roku Gmina Komańcza dokonała renowacji miejsca upamiętnienia.

3

Zahutyń/Dolina – w czerwcu 1942 zatrzymano w okolicy Zagórza grupę Romów. Poprowadzono ich do niewielkiego wąwozu w okolicy Zahutynia i Doliny, gdzie ich zamordowano i pochowano. Była to grupa 18 Romów (według innych źródeł: 18 osób – w tym Romów). Ekshumacja nie została przeprowadzona. Miejsce to zostało upamiętnione pomnikiem. Na tablicy brak informacji o Romach.

4

Zwangsarbeitslager Zasław niemiecki nazistowski obóz pracy i zagłady – dla Żydów z powiatów leskiego i sanockiego istniejący w latach 1939-1943 na terenie dawnej Fabryki Celulozy. Fragment napisu na płycie głosi „ZIEMIA TEJ GÓRY JEST PRZESIĄKNIĘTA KRWIĄ I ZAWIERA PROCHY TYSIĘCY MIESZKAŃCÓW NASZEGO KRAJU: ŻYDÓW, ROMÓW I POLAKÓW POMORDOWANYCH W LATACH 1940 – 1949, OFIAR NAZISTOWSKICH ZBRODNIARZY W OKRESIE HITLEROWSKIEJ OKUPACJI. JEST GROBEM I POMNIKIEM NARODOWYM”.

5 Lutowiska – w czerwcu 1942 r. w okolicy kościoła św. Stanisława w Lutowiskach zostało rozstrzelanych ok. 650 Żydów, Polaków i Romów Masakra trwała całą noc.

6 Mauzoleum na Cmentarzu Centralnym w Sanoku przy ul. Rymanowskiej – w mogile pochowane są ekshumowane z różnych części regionu ofiary, m.in. Romowie z Wielopola (dziś dzielnica Zagórza). Na głównej części mauzoleum, po bokach grobowca spisane są nazwiska zidentyfikowanych ofiar – wśród nich nie ma nazwisk Romów.

7

Zagórz – miejsce egzekucji grupy Romów z Wielopola. Ekshumacja ciał pomordowanych odbyła się w 1961 r. Szczątki przeniesiono do zbiorowej mogiły ofiar wojennych na Cmentarzu Centralnym w Sanoku, przy ul. Rymanowskiej. Wiadomo również o innych rozstrzelaniach przez Schutzpolizei, żandarmów i gestapowców, np. 20 niezidentyfikowanych Romów w 1941 r. w Zagórzu. Ogółem w zbiorowej mogile ofiar faszyzmu w Sanoku spoczywa co najmniej 28 Romów. Na grobie wypisane są nazwiska pomordowanych (Polaków), wśród nich nie ma nazwisk romskich. Także na tablicy informacyjnej brak adnotacji o przeniesionych tam szczątkach Romów.

8

Jagiełła (przysiółek Niechciałki) – założono cmentarz, na którym pochowano blisko 5000 radzieckich ofiar obozu w Wólce Pełkińskiej (pow. jarosławski). Mogiła zbiorowa zamordowanych w tym miejscu Żydów, Romów, Polaków, Ukraińców, a także żołnierzy niemieckich i polskich oraz żołnierzy radzieckich poległych w walkach w 1944 r. Na jednej z mogił zbiorowych, wśród pochowanych tam Romów wymienia się z nazwiska rozpoznane zwłoki Władysława Siwaka.

9

Muzeum – Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku – na terenie Parku Etnograficznego znajduje się chata Roma z Kopytowej z początku XX wieku.

10

Bieszczadzki Uniwersytet Ludowy w współpracy z Muzeum Budownictwa Ludowego – w Sanoku odbyło się wydarzenie „Góry śpiewają po romsku”, które poświęcone było kulturze Romów bieszczadzkich.

11

Płonna – na przystanku w Płonnej przy drodze wojewódzkiej 889 Arkadiusz Andrejkow stworzył mural przedstawiający Roma – Stefana Dymitera "Kororo", który urodził się 5 maja 1938 r. w Płonnej. Mural powstał na podstawie fotografii autorstwa Adama Drogomireckiego. W linku poniżej można zobaczyć zdjęcia muralu, jak i uzyskać więcej informacji https://bukowsko.pl/art/279/mural-arkadiusza-andrejkowa-w-plonnej

12

Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, Skansen Sanocki – znajduje się tu deskal Arkadiusza Andrejkowa przedstawiający młodych chłopców, muzyków romskich. Deskal przypomina, że sanocka Roma,Cynturty, to dawniej jedni najlepszych muzyków.

Fot. ze zbiorów Muzeum Kultury Romów w Warszawie

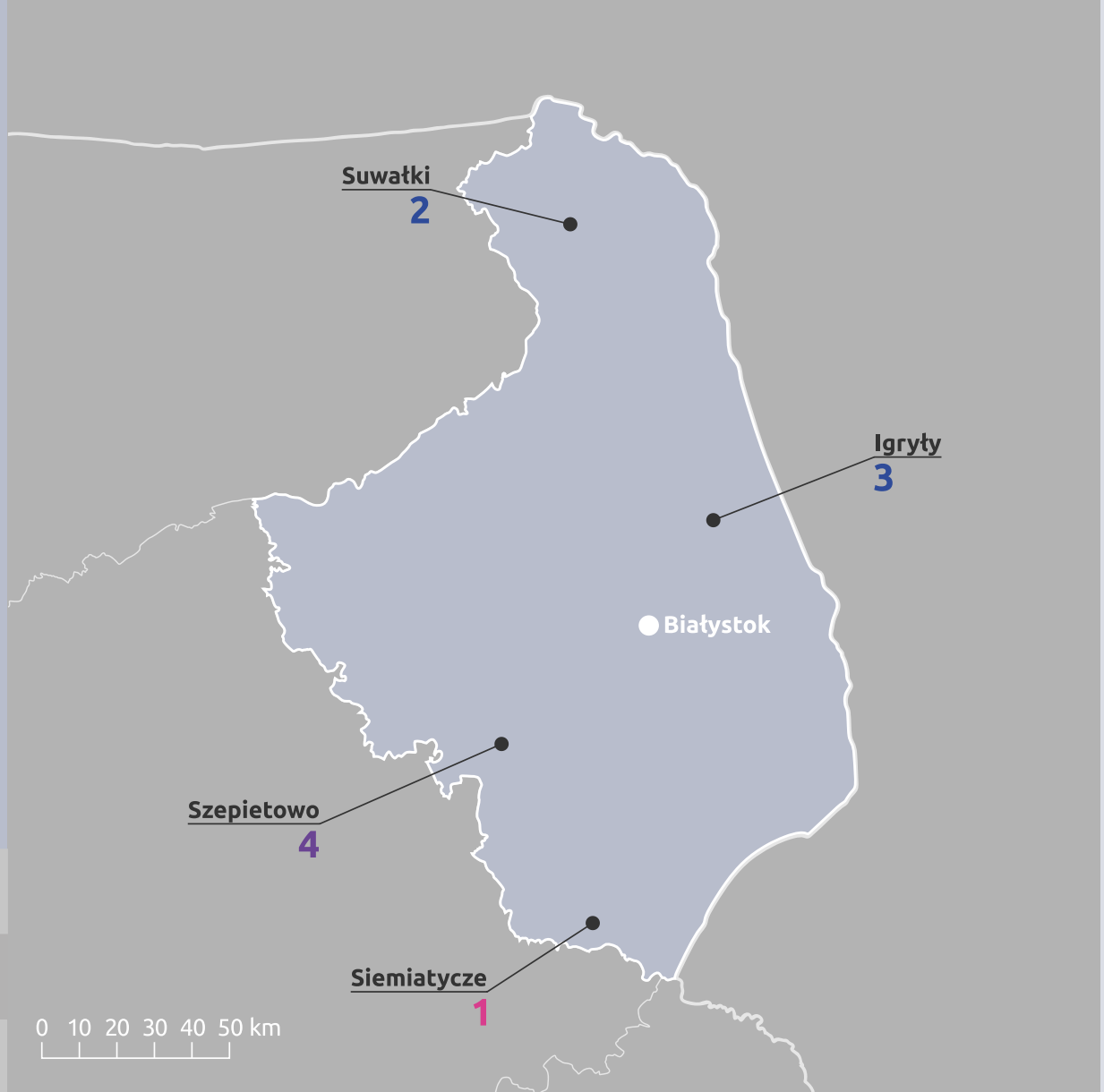

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1 Mural Józefa Markiewicza „Tańczące Cyganki” W Siemiatyczach.

2 Parafialna Podstawowa Szkoła Polsko-Romska Z Oddziałami Integracyjnymi w Suwałkach – szkoła powstała w 1993 r. z inicjatywy Ks. kan. Jerzego Zawadzkiego.

3 Stowarzyszenie „Dziedzictwo Kulturowe Igrył”. Stowarzyszenie stara się kultywować i edukować w dziedzinie romskich tradycyjnych zawodów. Przy stowarzyszeniu działa również zespół „Cygańskie Serca”. Igryły.

4

Szepietowo - Tablica upamiętniająca oraz symboliczny wagon zostały umiejscowione przy dworcu kolejowym w Szepietowie. Naziści Niemieccy w 1943 r. wywieźli 1000 Romów (kobiety, mężczyźni, dzieci, osoby starsze) z okolic Szepietowa, Ciechanowca, Wysokiego Mazowieckiego i przetransportowano ich bydlęcym wagonem do obozu Auschwitz-Birkeanu, gdzie wszystkich zamordowano w komorach gazowych.

Fot. ze zbiorów Muzeum Kultury Romów w Warszawie

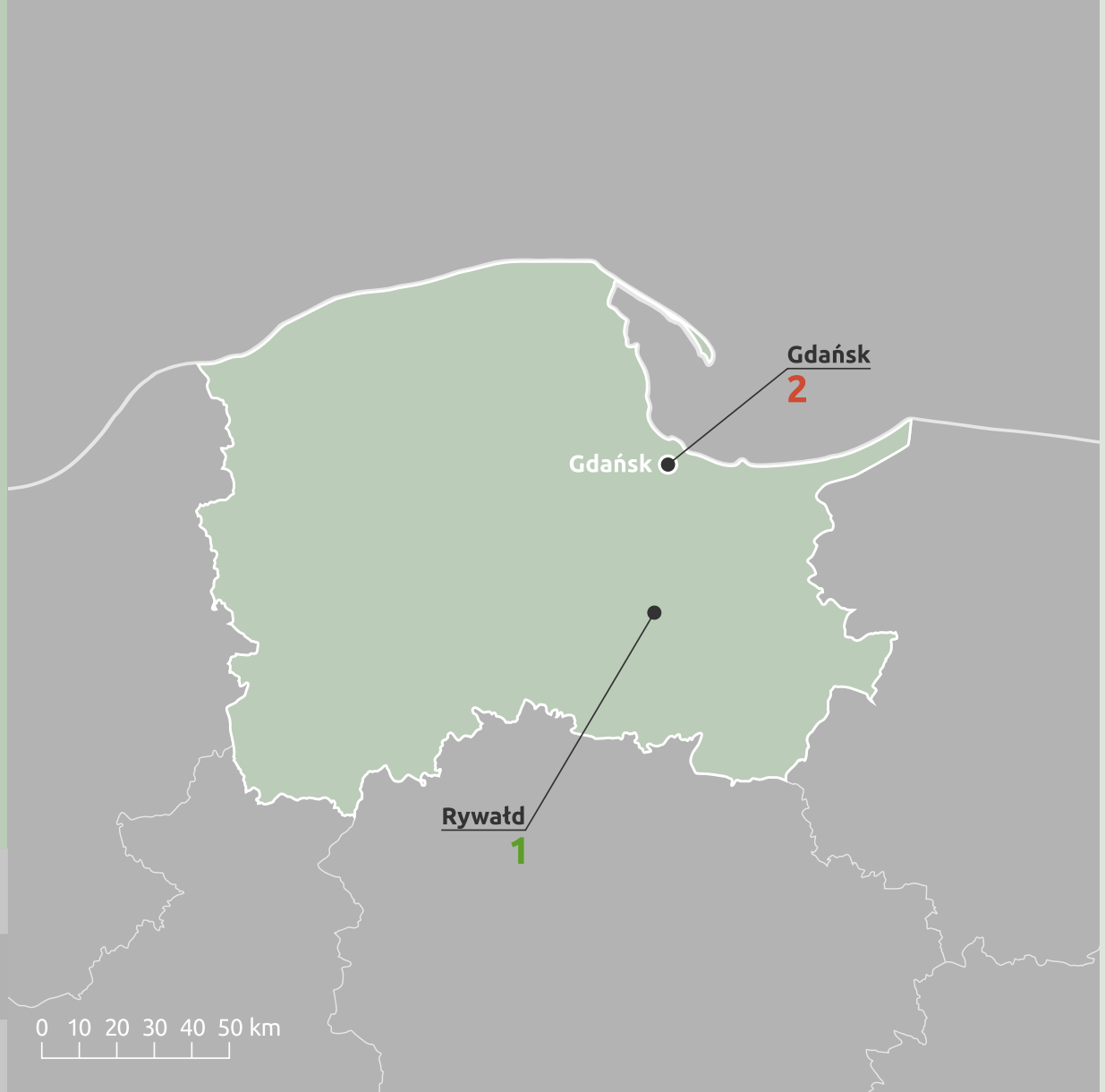

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1

Rywałd to miejscowość w której znajduje się Sanktuarium Matki Bożej Rywałdzkiej, do którego pielgrzymują Romowie i Romki od kilkudziesięciu lat. Uroczystości, w których biorą udział odbywają się najczęściej w czerwcu każdego roku. Z figurą Matki Boskiej łączy się historia o cudzie i uzdrowieniu. Kobieta romska, która miała bardzo chore dziecko żarliwie modliła się o jego zdrowie do figury Matki Bożej Rywałdzkiej. Stał się cud i dziecko ozdrowiało. W podziękowaniu ścięła swoje długie włosy i położyła na ołtarzu. Według wielu przekazów włosy te przyczepiono figurze Marii. Królewski 48, 87-220 Rywałd.

2

19 października 2024 r. w Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku odbył się koncert upamiętniający 80. rocznicę Zagłady Sinti i Romów. Została zorganizowana również wystawa fotograficzna, ukazująca życie społeczności Sinti i Romów. Celem wydarzenia organizowanego przez Romskie Stowarzyszenie Oświatowe Harangos było oddanie hołdu ofiarom oraz przypomnienie tragicznej historii z 2 sierpnia 1944 r., kiedy to hitlerowcy przystąpili do likwidacji tzw. obozu cygańskiego (Zigeunerlager) w Auschwitz-Birkenau.

śląskie

Fot. ze zbiorów Muzeum Kultury Romów w Warszawie

śląskie

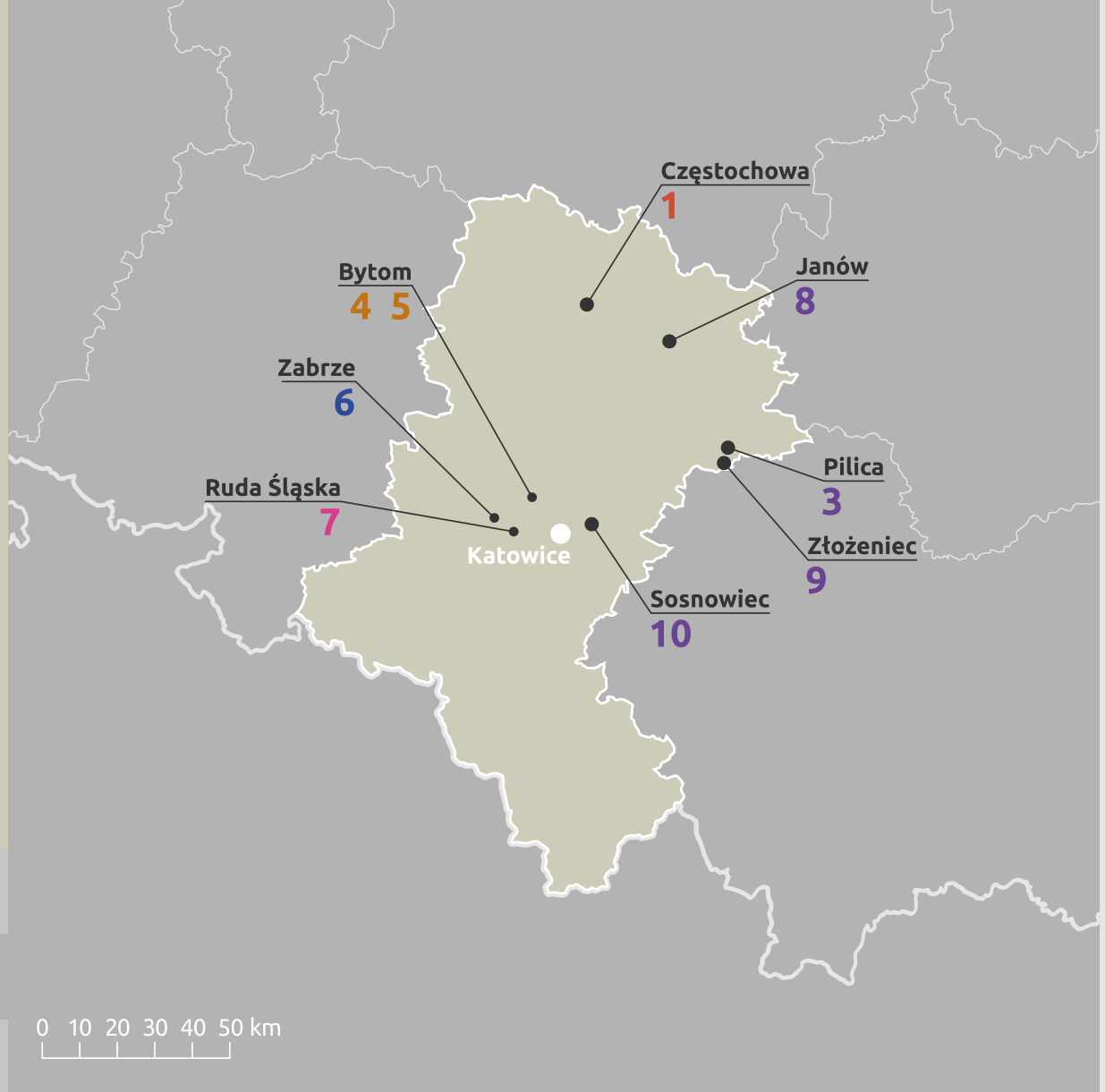

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1 Pielgrzymka Romów i Romek do Sanktuarium Matki Boskiej Częstochowskiej (grudzień każdego roku).

2 Organizacje romskie działające na Śląsku.

3 Mogiła wojenna w gminie Pilica, Romów i Romek zamordowanych przez niemieckiego okupanta w 1942 r. W tym miejscu zamordowano grupę około 40 Romów. Tylko jeden chłopiec uratował się przed egzekucją.

4 Świetlica integracyjna dla dzieci pochodzenia romskiego i polskiego „Amaro Strychos” w Bytomiu.

5 Mural „Bez nienawiści” wykonany pod kierunkiem Dariusza Paczkowskiego przy Szkole Podstawowej nr 16 im. M. Konopnickiej w Bytomiu.

6 Stowarzyszenie na rzecz społeczności Romskiej „Amaro Drom” w Zabrzu.

7 Izolda Kwiek zamieszkuje w Rudzie Śląskiej i nazywana jest „śląską Papuszą”, poetka, laureatka konkursu „Anioł kultury 2019”.

8

Gmina Janów koło Częstochowy. W leśnej mogile spoczywa kilkuosobowa rodzina Romów, którzy zostali zamordowani w 1943 r. przez hitlerowców. Zabito ich w miejscu ich obozowania, na skraju nieistniejącej dziś osady Wygwizdów. W mogile romskiej lub jej okolicy prawdopodobnie pochowane są dwie różne grupy Romów – niewiadomego pochodzenia kilkuosobowa rodzina oraz kilkunastu Romów wędrownych, ukrywających się w lesie – być może Kelderaszy (kotlarzy). Ogółem – około/ponad 20 osób. W 2005 r., dzięki inicjatywie miejscowego przewodnika PTTK Andrzeja Siwińskiego, mogiła romska została odnowiona przez Gminę Janów.

9

Złożeniec – wieś położona w gminie Pilica - Mogiła wojenna Romów zamordowanych przez niemieckiego okupanta w 1942 roku. Napis na pomniku głosi, że jest miejsce pochówku około 40 Romów nieznanych z imienia i nazwiska. Więcej na ten temat w linku

10

Od 26.10 do 100 grudnia 2023 r. w ramach XXXII Festiwalu Ars Cameralis w Pałacu Schoena Muzeum w Sosnowcu i Instytucji Kultury Ars Cameralis prezentowana była wystawa fotografii Arkadiusza Goli INNY [NIE] OBCY. Ekspozycja, której kuratorem był Marek Zieliński, przedstawia zbiór zdjęć wykonanych w latach 1991 – 2023, ukazujących świat górnośląskich Romów. Wystawie towarzyszyła książka fotograficzna INNY [NIE] OBCY.

świętokrzyskie

fot. ze zbiorów Muzeum Kultury Romów w Warszawie

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1

Edward Majewski, czyli Chrystopher Arrison van Loth, artysta romski pochodzący z gminy Opatów, malarz nazywany romskim van Goghiem. Jego prace były wystawione około 200 razy w kraju i kilka za granicami.

warmińsko-mazurskie

Fot. ze zbiorów Muzeum Kultury Romów w Warszawie

warmińsko-mazurskie

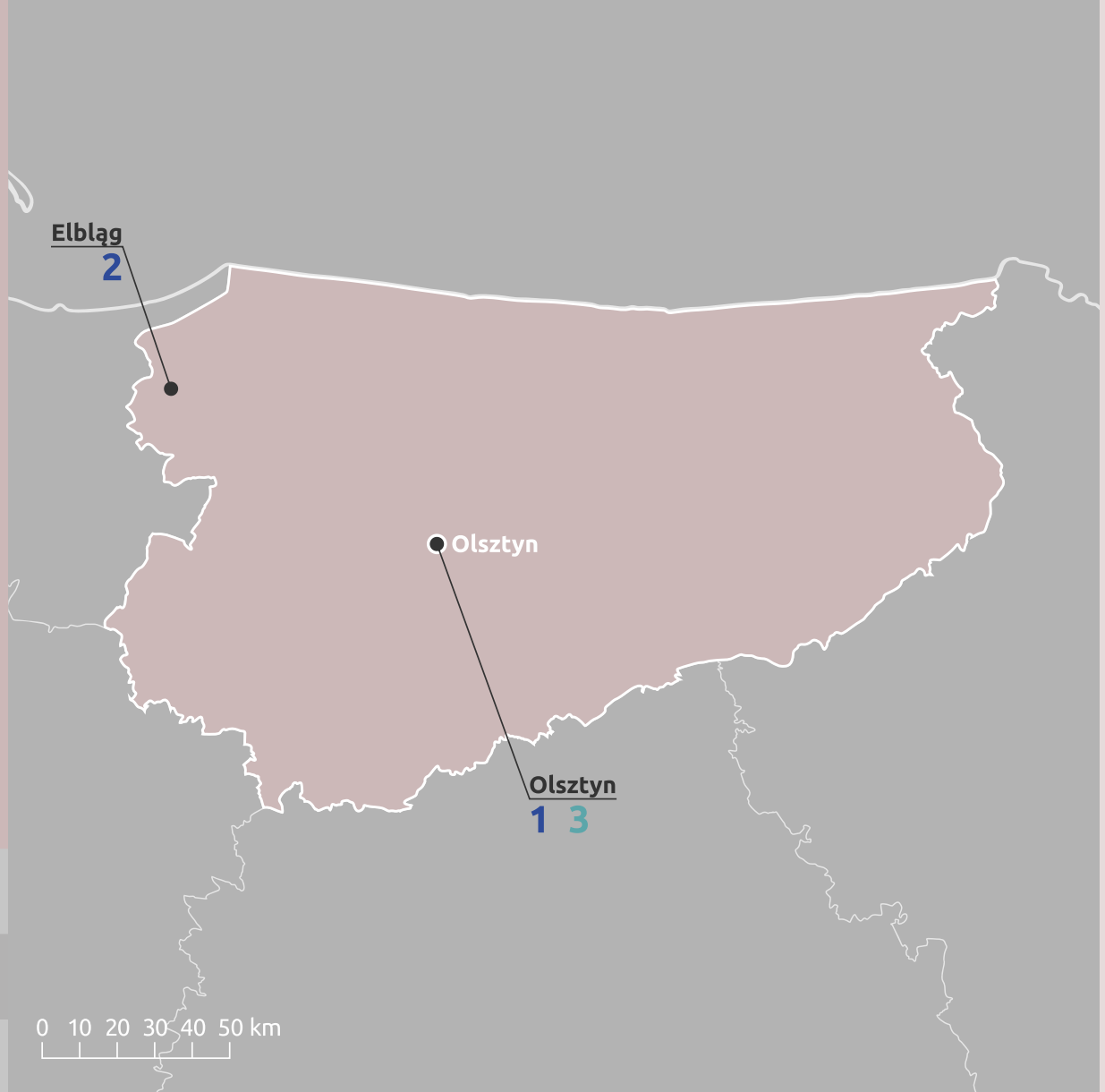

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1

Stowarzyszenie Kultury Romskiej „Hitano” oraz zespół „Hitano”, który został założony przez Adama Fedorowicza. Zespół powstał ponad 35 lat temu, propaguje muzykę i autentyczny folklor romski. Zespół wykonuje swoją muzykę na żywo. Olsztyn, ul. Dąbrowszczaków 7/9.

2

Stowarzyszenie Romów w Elblągu. Założycielką stowarzyszenia jest Iza Stankiewicz – uhonorowana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Srebrnym Krzyżem Zasługi za zaangażowanie społeczne i rozwój dialogu między Romami i nie-Romami.

3

Zespół Romanca. Zespół założony przez Rolanda Bilickiego – artystę, który łączy muzykę nowoczesną z tradycyjną, romską.

wielkopolskie

fot. Delfin Łakatosz

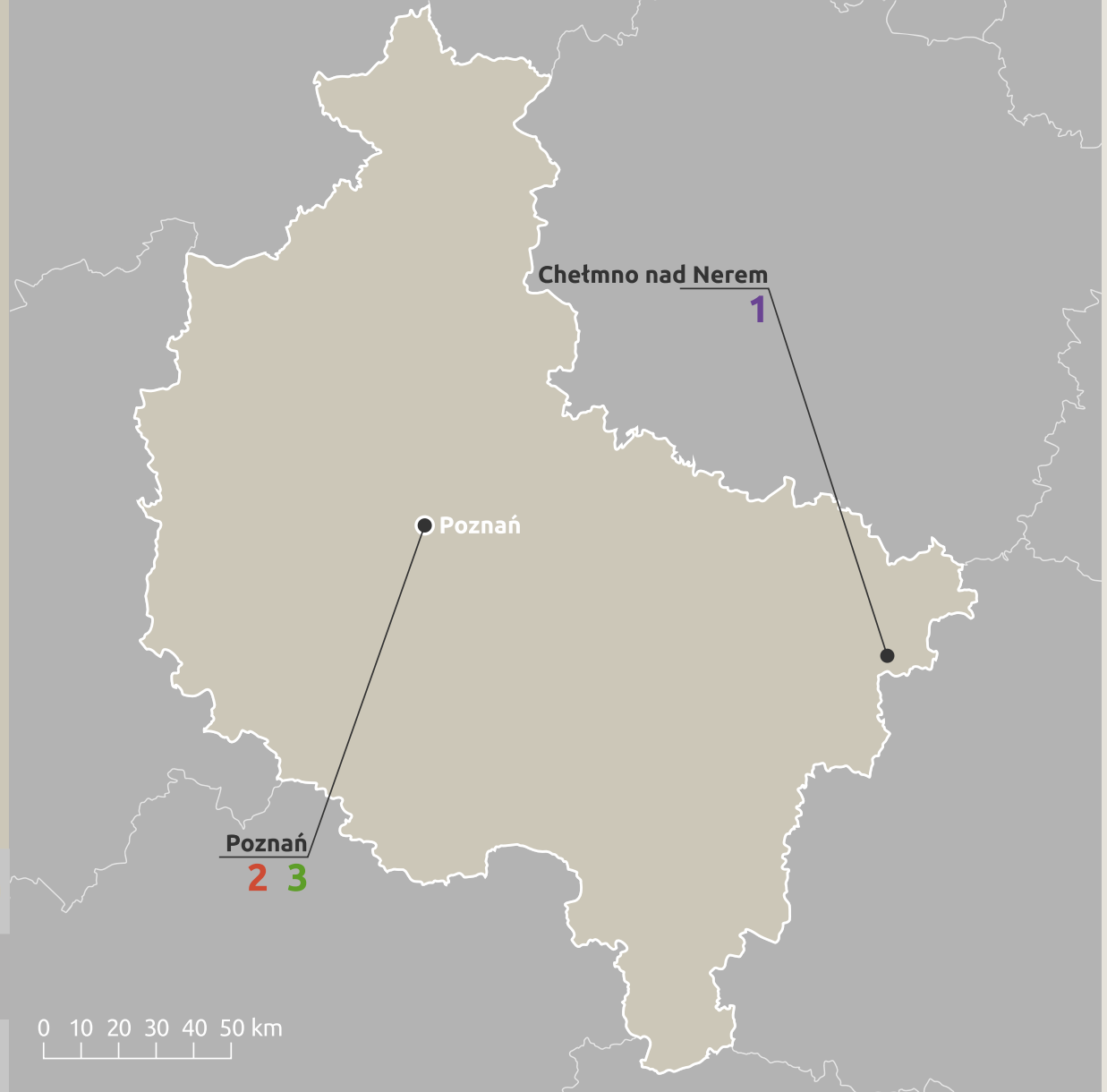

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1

Chełmno nad Nerem – zagłada Romów, pomnik upamiętniający Romów i Sinti, którzy zginęli w obozie zagłady w Kulmhof nad Nerem. Muzeum byłego niemieckiego Obozu Zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem, Chełmno 59A, 62-660 Dąbie. Grupa około 4300 Romów i Sinti (pochodzili z Austrii) została przewieziona z obozu cygańskiego przy łódzkim getcie w styczniu 1942 roku.

2

Poznań – Światowe Spotkania z Kulturą Romską w Poznaniu, Dziedziniec Urzędu Miasta w Poznaniu, Plac Kolegiacki 6. Współorganizatorem wydarzenia jest Fundacja „Bahtałe Roma", która od 2002 roku zajmuje się popularyzacją sztuki i artystów pochodzenia romskiego. Przy stowarzyszeniu działa również Cygański Folklorystyczny Zespół Muzyczno-Taneczny Tatra Roma pod kierownictwem Miklosza Deki Czureja.

3

Poznań – ul. Papuszy. Nazwa ulicy jest uhonorowaniem słynnej romskiej poetki). Ulica mieści się na Osiedlu Literackim w Poznaniu i nazwa powstała z inicjatywy Fundacji Kochania Poznania.

Fot. ze zbiorów Muzeum Kultury Romów w Warszawie

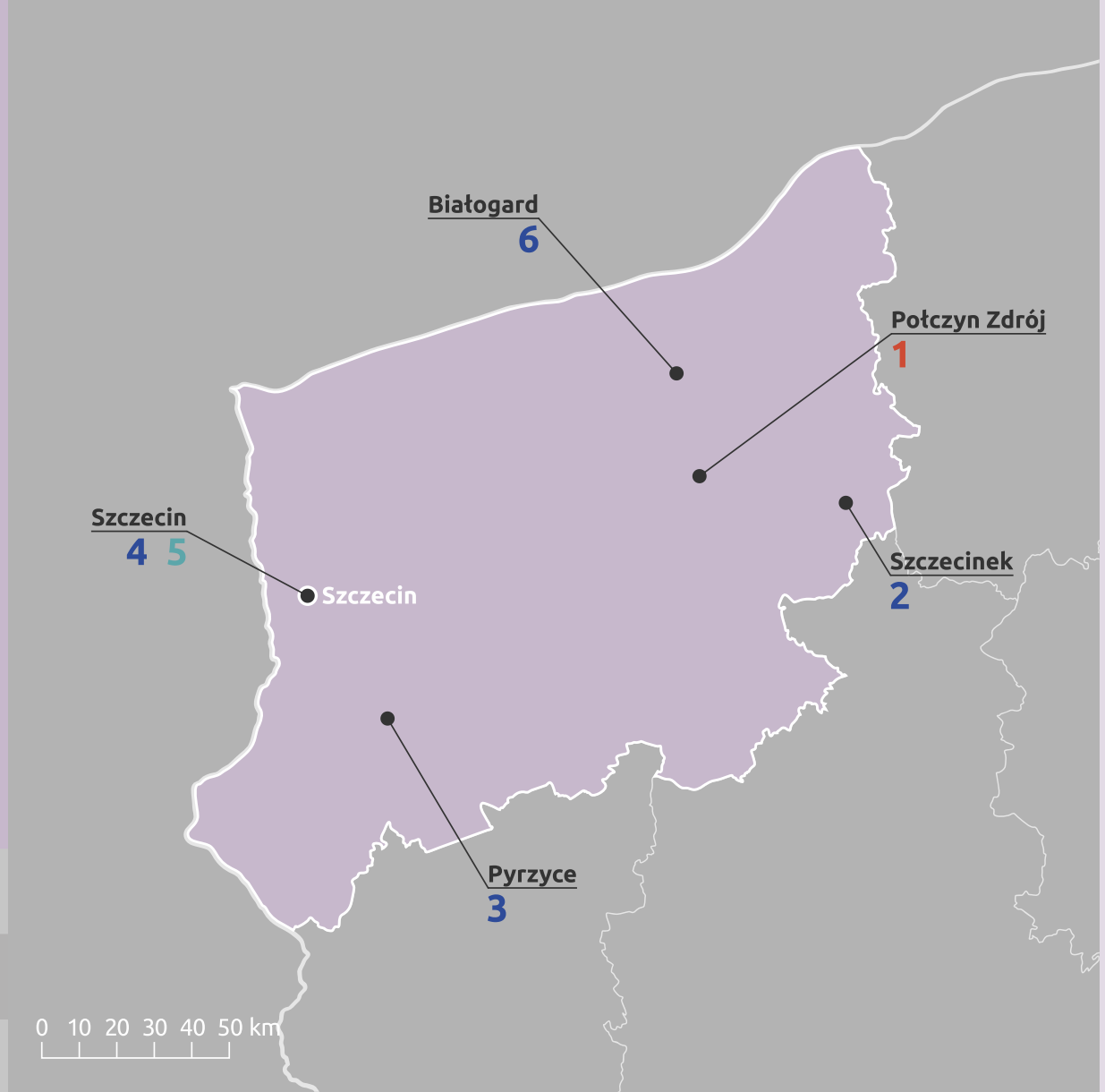

Legenda:

- wydarzenie
- miejsce
- instytucja
- sztuka
- muzyka
- zagłada
- muzea

1

Biesiada Cygańsko-Słowiańska w Połczynie Zdroju organizowana przez Bogdana Trojanka znanego romskiego twórcę muzyki i piosenkarza, założyciela Zespołu Terne Roma Bogdan Trojanek. Wydarzenie zazwyczaj odbywa się co roku w sierpniu. Bogdan Trojanek jest również prezesem Królewskiej Fundacji Romów.

2

Związek Romów Polskich z siedzibą w Szczecinku. Stowarzyszenie, którego prezesem jest Roman Chojnacki działa od 2001 roku. Organizacja prowadzi Instytut Pamięci i Dziedzictwa Romów oraz ofiar Holokaustu. Wydaje czasopismo „Romano Atmo”, prowadzi działalność edukacyjną i kulturalną, wspiera uczniów, uczennice i studentów i studentki pochodzenia romskiego w ramach programów stypendialnych.

3

Stowarzyszenie Romów w Pyrzycach „Patra”.

4 Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Roma w Polsce „Jankesci”. Stowarzyszenie współorganizuje „Dni Kultury Romskiej” w Szczecinie.

5 „Sara Czureja Band” – zespół, którego założycielką jest Sara Czureja. Artyści mieszają style muzyczne, grają muzykę romską, węgierską i inne.

6 Stowarzyszenie Integracji i Rozwoju Mniejszości Narodowych „Parno Foro”.

„Mapa Kultury Romów i Romek w Polsce” jest przedsięwzięciem pionierskim. Tegoroczne jej wydanie jest owocem początkowego etapu pracy, dlatego, niestety, nie znalazły się w nim wszystkie ważne miejsca i wydarzenia. Otwarta formuła Mapy sprawia, że będzie cały czas rozwijana i aktualizowana. Jeśli chcecie Państwo, żeby jakieś instytucje, wydarzenia itp. znalazły na niej, napiszcie, prosimy, do Redakcji: biuro@fundacjadomkultury.pl

Redaktorami „Mapy Kultury Romów i Romek w Polsce” są Agnieszka Caban i Andrzej Grzymała-Kazłowski.
W 2024 r. do współpracy przy tworzeniu Mapy zaprosiliśmy mgr Monikę Szewczyk, która jest doktorantką Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu Jagiellońskiego w dyscyplinie nauki społeczne. Dzięki jej zaangażowaniu publikacja został wzbogacona o ponad 120 haseł.

Agnieszka Caban – kulturoznawczyni, doktorantka Uniwersytetu Warszawskiego w Szkole Doktorskiej Nauk o Kulturze i Religii, badaczka kultury mniejszości narodowych i etnicznych, specjalistka w zakresie wielokulturowości. Wykładowczyni i trenerka z zakresu komunikacji międzykulturowej, antydyskryminacji, self-advocacy i in. Działaczka społeczna i obrończyni praw człowieka. Prezeska Fundacji "Dom na Pograniczu", członkini Rady Programowej Fundacji Dom Kultury.

Andrzej Grzymała-Kazłowski – absolwent Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, romanolog, podróżnik. Jest właścicielem kolekcji kilkuset eksponatów: dokumentów związanych z historią Romów, archiwalnych zdjęć, obrazów, grafik, pocztówek oraz posiadaczem dwóch oryginalnych, wagonowych wozów (typu ostrowskiego) polskich Romów. Jest współautorem rządowego Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce. W latach 2001 – 2010 pracował w Wydziale Mniejszości Narodowych i Etnicznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji jako główny specjalista do spraw romskiej mniejszości etnicznej. Obecnie jest niezależnym ekspertem, wykładowcą, członkiem Rady Programowej Fundacji Dom Kultury oraz fundatorem i organizatorem Muzeum Kultury Romów w Warszawie (www.romuzeum.pl).

Realizatorem i wydawcą jest Fundacja Dom Kultury (www.fundacjadomkultury.pl).

Fundacja Dom Kultury
Sztuka nie ocenia

Autorem szaty graficznej jest Piotr Szewczyk.

Dofinansowano ze środków KPO. GRANTY 2024. A2.5.1: Programu wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju.

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Zadanie w 2023 roku dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.